

Antrenörlerin Meslek Eti?i Davran??lar? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Antrenörlerin Meslek Eti?i Davran??lar? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16942>

Özet

Antrenörlerin Meslek Etiği Davranışları Ölçeği (AMEDÖ), spor alanında çalışan antrenörlerin mesleki etik davranışları ölçmek amacıyla geliştirilmiş dört faktörlü bir ölçektir. Ölçek, 2019 yılında Kayır ve Özbek tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışmaları yapılarak Türk kültürüne kazandırılmıştır. Toplam 19 maddeden oluşan bu araç, antrenörlerin profesyonellik, saygı, sorumluluk ve hoşgörü gibi temel etik boyutlardaki uyum düzeylerini belirlemeyi amaçlamaktadır. Ölçek, spor etiği araştırmalarında ve antrenör eğitim programlarında önemli bir değerlendirme aracı olarak kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Antrenör, Meslek Etiği, Spor Etiği, Geçerlik, Güvenirlik, Faktör Analizi, Spor Bilimleri.

Yazarlar

B. Kayır, Oğuz Özbek

Amaç

Antrenörlerin Meslek Etiği Davranışları Ölçeği'nin temel amacı, spor alanında görev yapan antrenörlerin sergilediği mesleki etik davranışları düzeyini geçerli ve güvenilir bir şekilde ölçebilecek, çok boyutlu bir psikometrik araç geliştirmektir. Bu ölçek, antrenörlerin profesyonel standartlara ne ölçüde uyduklarını belirleyerek, eğitim ve gelişim ihtiyaçlarının tespit edilmesine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Ölçek geliştirme sürecinde, antrenörlük mesleğinin özgün gereklilikleri ve etik ikilemleri dikkate alınarak, alana özgü davranışsal göstergeler üzerinden değerlendirme yapılması sağlanmıştır. Bu sayede, sporcular, yöneticiler ve diğer paydaşlar nezdinde antrenörlerin etik performansını objektif olarak incelenebilmektedir.

Yapı

Ölçek, antrenörlerin etik davranışları temsil eden dört ana alt boyuttan oluşmaktadır: Profesyonellik, Saygı, Sorumluluk ve Hoşgörü. Bu boyutlar, antrenörlük mesleğinin temel etik yükümlülüklerini kapsamaktadır.

Profesyonellik: Antrenörün, sporcuların sağlığını ve refahını, kazanma hırslarının önünde tutma gibi mesleki yetkinlik ve dürüstlük standartlarına uygun hareket etme derecesini ifade eder.

Saygı: Yürürlükteki yasa ve yönetmeliklere uyma, sporcuların haklarına ve bireysel

farklılıklarına değer verme tutumunu yansıtır.

Sorumluluk: Sporcularla olan ilişkilerde sınırların koruma, özellikle cinsel yakınlıktan kaçınma ve sporcuların güvenliğini sağlama gibi yükümlülükleri içerir.

Hoşgörü: Sporculara karşı anlayışlı, sabırlı ve yapıcı bir tutum sergileme davranışlarını ölçer.

Geçerlik

Ölçeğin yapı geçerliliği, Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak incelenmiştir. AFA sonuçları, maddelerin beklenen dört alt boyutta toplandığını göstermiştir.

Dört faktörlü yapının toplam varyansın önemli bir bölümünü açıkladığı tespit edilmiştir. Bu durum, ölçeğin kuramsal yapıya bağlı olarak bir şekilde temsil ettiğini göstermektedir. Maddelerin faktör yükleri ve faktörlerin birbirleriyle olan ilişkileri, ölçeğin yapısal olarak sağlam olduğunu desteklemektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık güvenilirliği, Cronbach Alpha katsayısıyla değerlendirilmiştir. Ölçeğin bütünü için hesaplanan iç tutarlılık değeri oldukça yüksek bulunmuştur.

Ölçek bütünü için hesaplanan iç tutarlılık değeri **0.96** olarak belirlenmiştir. Alt boyutların iç tutarlılık değerleri ise **.78 ile .94** arasında değişmektedir. Bu yüksek alfa değerleri, ölçeğin hem genel olarak hem de alt boyutlar bazında son derece güvenilir olduğunu ve maddelerin tutarlı bir şekilde aynı yapıya ölçtüğünü kanıtlamaktadır.

Faktör Analizi

Antrenörlerin Meslek Etiği Davranışları Ölçeği'nin yapısal geçerliliğini incelemek amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanmıştır. Analiz sonucunda, ölçeğin toplam 19 maddeden oluşan dört alt boyutta toplandığı belirlenmiştir.

Faktörlerin açıkladığı varyans oranları şu şekildedir:

Birinci boyutun varyansı: % **58.5**

İkinci boyutun varyansı: % **5.6**

Üçüncü boyutun varyansı: % **4.2**

Dördüncü boyutun varyansı: % **3.1**

Bu dört boyutun toplam varyansın % 71.5'ini açıkladığı saptanmıştır. AFA sonucunda maddelerin alt boyutlara dağılımı ise şöyledir: Birinci boyutta 9 madde, ikinci boyutta 4 madde, üçüncü boyutta 3 madde ve dördüncü boyutta 3 madde yer almaktadır.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek Geliştirme Çalışması)

Format: 19 maddelik, dört faktörlü yapı.

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Antrenörler (Spor Eğitim Alanında Çalışan Profesyoneller)

Yaş Grubu: Yetişkin

Popülasyon Detayları: Türkiye'de çeşitli spor dallarında görev yapan antrenörler.

Test Metodolojisi: Beşli Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmıştır.

Anahtar Kelimeler

Etik Davranış, Profesyonellik, Sorumluluk, Saygı, Hoşgörü, Spor Psikolojisi, Psikometri, Likert Ölçeği.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Yayıncı referansında belirtilmemiştir.

İletişim E-posta Adresleri: Oğuz Özbek (Sorumlu Yazar): oozbek@sports.ankara.edu.tr

Yazın Adresi: Ankara Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi, Ankara, Türkiye.

Bizim, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, 2019 yılında yayımlanan bir araştırmaya makalesi kapsamında geliştirilmiştir. Kullanım izinleri ve telif hakları için sorumlu yazar Oğuz Özbek ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçeğin orijinal makalesi ve detaylı bulgular, belirtilen akademik dergide erişime açıktır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası buradan indirilebilir: [antrenorlerin-meslek-etigi-davranislari-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Kayır, B. ve Özbek, O. (2019). Antrenörlerin Meslek Etiği Davranışları Ölçeği'nin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Spormetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 17(3), 134-144. doi: 10.33689/spormetre.601953

Makale Linki: dergipark.org.tr

Antrenörlerin Meslek Etiği Davranışları Ölçeği Maddeleri

Ölçek Derecelendirme Formatı: Ölçek, 5'li Likert tipi bir dereceleme kullanmaktadır (1=hiç uymam/uymaz, 2=az uyarım/uyar, 3=orta düzeyde uyarım/uyar, 4=çok uyarım/uyar ve 5=tam uyarım/uyar).

Ölçek 19 madde dört faktörlü yapıdadır.

Profesyonellik (4 madde): Sporcuların sahipsizlik kazanma duygusundan önde tutma

Sayı (12 madde): Yürürlükteki yasa ve yönetmeliklere uyma

Sorumluluk (16 madde): Sporcularla cinsel yakınlıktan kaçınma

Hoşgörü (19 madde): Sporculara hoşgörülü davranma